

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра медичної і клінічної психології

Затверджую:
Директор ІНПІСН

Я.М. Раєвська

2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри медичної і
клінічної психології

Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри І. С. Клименко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Судово-психологічна допомога

спеціальності: 225 Медична психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: 225 Медична психологія
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: Медична психологія
(за наявності) (назва спеціалізації)

Київ МАУП 2024

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:

Корсакевич Святослав Сергійович, викладач кафедри медичної і клінічної психології

Робочу навчальну програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медичної і клінічної психології
Протокол №3 від 16.10.2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

І. С. Клименко

Робочу програму погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми
225 Медична психологія
(назва освітньої програми)

16.10.2024 р.

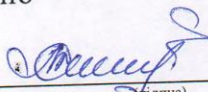
Керівник (гарант) освітньої програми

(підпис)

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 20___ р.

Заступник директора

(підпис)

Т.В. Нич

Пролонговано:

на 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20___ р., протокол № ___

на 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20___ р., протокол № ___

на 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20___ р., протокол № ___

на 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20___ р., протокол № ___

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 22 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	Обов'язкова	
Модулів - 1	Спеціальність – 225 МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ	Рік підготовки	
Змістових модулів - 1		6-й	
		Семестр	
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		12-й	
		Лекції (год.)	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3-4 год.; самостійної роботи студента – 2-3 год.	Освітній рівень - МАГІСТР	14	
		Практичні(год.)	
		30	
		Самостійна робота(год.)	
		46	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
		Залік	

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни: оволодіти компетентностями різного напрямлення для досягнення кінцевих результатів навчання. Метою викладання навчальної дисципліни є спеціальна підготовка студентів до професійної та наукової діяльності, формування інтересу та готовності до самостійного пізнання проблем компетенції психологічної експертизи у різних галузях психології, можливостях її проведення по кримінальних справах різних категорій шляхом опанування засад методології сучасної загальної, вікової та диференціальної психології, які складають підґрунтя щодо вивчення психологічної експертизи як науки..

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розширення світоглядного і професійного горизонту в результаті ознайомлення з розвитком СПЕ як науки;
- формування уявлення про психічну активність людини як засіб відображення навколишнього світу; аналіз закономірностей функціонування психіки;
- ознайомлення з етапами розвитку психіки в онтогенезі та їх взаємозв'язком;
- пізнання закономірностей використання методів дослідження психіки;
- формування уявлення про актуальні проблеми СПЕ;

- набуття здобувачами навичок пояснення і використання в практичній діяльності психолога-експерта закономірностей розвитку психіки, функціонування психічних станів та прояву психічних властивостей.

2.2. Очікувані результати: оволодіння компетентностями різного спрямування для досягнення кінцевих результатів навчання згідно програми 225 "Медична психологія"

2.2.1. Інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.2.2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність приймати обгрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2.3. Спеціальні фахові (предметні) компетентності:

СК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих захворювань.

СК 3. Здатність до формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики.

СК 4. Здатність до вибору оптимальних методів та проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта.

СК 5. Здатність до оцінювання результатів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження, аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

СК 9. Здатність до використання науково верифікованих методів та технік, використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування із застосуванням елементів доказових методів психотерапії

СК 11. Здатність до діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги.

СК 12. Здатність до психопрофілактики серед людей груп ризику, психодіагностики, психокорекції та лікування хворих соматичного і психічного профілю спільно з відповідними лікарями-спеціалістами, психологічної реабілітації із застосуванням спеціальних методик

2.2.5.Програмні результати навчання:

- РН 1. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій.
- РН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії.
- РН 3. Визначати попередній клінічний / психологічний / патопсихологічний діагноз, функціональний стан, здійснювати диференційну діагностику у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань.
- РН 4. Застосовувати основні форми і методи психокорекції та психотерапії..
- РН 10. Відшуковувати необхідну інформацію в професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення професійної практики.
- РН 11. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів надання допомоги.
- РН 12. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері медичної психології
- РН 13. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проектів у сфері медичної психології.
- РН 14. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти у сфері медичної психології, та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.

Після опанування дисципліни «Психофізіологія» (для медичних психологів) студенти будуть знати:

- теоретико-методологічні засади та принципи загальної, вікової та диференціальної психології;
- категорійно-понятійний апарат науки;
- предмет, основні категорії, принципи та методи СПЕ;
- зв'язок СПЕ з іншими науками;
- історію розвитку СПЕ як науки та її місце в системі психологічних знань;
- визначення понять «експертний висновок», «висновок спеціаліста»;
- закономірності використання методів дослідження психіки;
- мати уяву про актуальні проблеми СПЕ та сучасні дослідження особливостей психічної діяльності;

вміти:

- оперувати понятійно-категоріальним апаратом СПЕ;
- використовувати методи СПЕ у практичній діяльності;
- орієнтуватися у різноманітних теоріях, критично аналізувати різні підходи до основних наукових категорій, враховувати отримані знання в практичній діяльності;
- проводити експертизу та оформлювати експертний висновок.

3. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни ОК 18.

Назва змістових модулів, тем	Усього го	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна:	

		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Самостійна
Змістовий модуль 1 “ Теоретичні основи судово-психологічної експертизи”							
Тема 1.1 <i>Предмет, завдання і методи психологічної експертизи</i>	6	4	-	-	-	-	2
Тема 1.2 <i>Гуманістична експертиза освіти та професійної</i>	6	4	-	-	-	-	2
Тема 1.3 Судово-психологічна експертиза як особлива процесуальна дія. Види та основні компетенції СПЕ.	6	-	-	4	-	-	2
Тема 1.4 <i>Права та обов’язки експерта. Особливості написання експертного висновку.</i>							
Тема 1.5 <i>Судово-психологічна експертиза потерпілих по справах про згвалтування.</i>	6	-	-	4	-	-	2
Тема 1.6 Судово-психологічна експертиза достовірності показань свідків.							
Тема 1.7 <i>Консультативна діяльність психолога-експерта.</i>							
Модульний контроль	2						
Разом	50	6	4	24	-	-	10
Усього							
Загалом							

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Лекція 1. Предмет, завдання і методи психологічної експертизи

Предмет, завдання і методи психологічної експертизи. Історія розвитку експертної діяльності: від античності до 21 століття. Вітчизняний та зарубіжний досвід проведення психологічних експертиз. Об’єкт психологічної експертизи. Предмет психологічної експертизи.

Теоретична та практичні завдання психологічної експертизи. Особливості особистості психолога-експерта.

Література []

Лекція 2. Гуманістична експертиза освіти та професійної діяльності.

Предмет, завдання і методи гуманістичної експертизи. Експертиза освітніх програм. Основні критерії експертизи освітніх програм. Критерії експертної діяльності. Експертиза закладу освіти. Безпека освітнього простору.

Література []

Лекція 3. Судово-психологічна експертиза як особлива процесуальна дія. Види та основні компетенції СПЕ.

Судово-психологічна експертиза як особлива процесуальна дія. Вплив розвитку експериментальної і диференціальної психології на судово-психологічну практику. Участь У.Штерна, Е Клапареда, К.Марбе у проведенні судово-психологічних експертиз.

Основні ознаки судово-психологічної експертизи. Предмет, ціль задачі, функції судово-психологічної експертизи. Основні компетенції судово-психологічних експертиз.

Література []

Лекція 4. Права та обов'язки експерта. Особливості написання експертного висновку.

Вимоги до особистості психолога-експерта. Приводи відмови психолога від проведення експертизи. Основні права та обов'язки психолога-експерта. Особливості складання акту експертизи. Характеристика вступної, дослідницької частини та заключення. Умови призначення повторної експертизи.

Література []

Лекція 5. Судово-психологічна експертиза потерпілих по справах про зґвалтування.

Особливості поведінки потерпілих. Визначення безпорадного стану потерпілої, його основні критерії. Малолітній вік потерпілих як фактор усвідомлення дій, що скоюються з ними. Дослідження індивідуально-психологічних особливостей та їх вплив на поведінку у дорослих потерпілих. Дослідження глибини емоційних реакцій потерпілих. Загальний план експертного дослідження потерпілих по справах про зґвалтування. Поняття „провокуючої жертви”.

Література []

Лекція 6. Судово-психологічна експертиза достовірності показань свідків.

Характеристика умов, від яких залежить достовірність показань свідків. Два основних типи задач судово-психологічної експертизи цього виду: встановлення здібності правильно сприймати окремі факти або зовнішній бік фактів (в межах чуттєвого відображення дійсності)

та встановлення здібності правильно сприймати внутрішній зміст подій або дій (тобто розуміти їх). Особливості сприймання дорослого та дитини. Розвиток процесів сприймання та затримка у психічному розвитку. Залежність показань від властивостей пам'яті. Здібність до

впізнавання. Ейдетична пам'ять.

Література []

Лекція 7. Консультативна діяльність психолога-експерта.

Формулювання версій про особистість вірогідного злочинця. Неоднозначність кримінально-психологічних ознак. Статистично достовірні ознаки різних категорій злочинців.

Ознаки серійних вбивств, диференціація особистісних проявів багатоепізодного злочинця.

Психологічна характеристика місця споєння злочину, місця „старту” та початку висліджування жертви. Аутопсія трупу як джерело психологічної інформації. Участь експерта у складанні оперативно-розшукового психологічного портрету.

Література []

Практичне заняття 1. Предмет, завдання і методи психологічної експертизи

1. Предмет, завдання і методи психологічної експертизи.
2. Історія розвитку експертної діяльності: від античності до 21 століття.
3. Вітчизняний та зарубіжний досвід проведення психологічних експертиз
4. Об'єкт психологічної експертизи. Предмет психологічної експертизи.
5. Теоретична та практичні завдання психологічної експертизи. Особливості особистості психолога-експерта.

Рекомендована література:

Основна: 1,3,5

Допоміжна: 12,15,16,18

Практичне заняття 2. Гуманістична експертиза освіти та професійної діяльності.

1. Предмет, завдання і методи гуманістичної експертизи.
2. Експертиза освітніх програм.
3. Основні критерії експертизи освітніх програм.
4. Критерії експертної діяльності.
5. Експертиза закладу освіти. Безпека освітнього простору.

Рекомендована література:

Основна: 2,4, 7

Допоміжна: 11,23,26

Практичне заняття 3. Судово-психологічна експертиза як особлива процесуальна дія. Види та основні компетенції СПЕ.

1. Судово-психологічна експертиза як особлива процесуальна дія. Вплив розвитку експериментальної і диференціальної психології на судово-психологічну практику.
2. Участь У.Штерна, Е Клапареда, К.Марбе у проведенні судово-психологічних експертиз.
3. Основні ознаки судово-психологічної експертизи. Предмет, ціль задачі, функції судово-психологічної експертизи.
4. Основні компетенції судово-психологічних експертиз.

Рекомендована література:

Основна: 1,2,5

Допоміжна: 15,19,25

Практичне заняття 4. Права та обов'язки експерта. Особливості написання експертного висновку.

1. Вимоги до особистості психолога-експерта.
2. Приводи відмови психолога від проведення експертизи. Основні права та обов'язки психолога-експерта.
3. Особливості складання акту експертизи. Характеристика вступної, дослідницької частини та заключення.
4. Умови призначення повторної експертизи.

Рекомендована література:

Основна: 1,4,5

Допоміжна: 6,9,25,24

Практичне заняття 5. Судово-психологічна експертиза потерпілих по справах про зґвалтування.

1. Особливості поведінки потерпілих. Визначення безпорадного стану потерпілої, його основні критерії.
2. Малолітній вік потерпілих як фактор усвідомлення дій, що скоюються з ними.
3. Дослідження індивідуально-психологічних особливостей та їх вплив на поведінку у дорослих потерпілих.
4. Дослідження глибини емоційних реакцій потерпілих.
5. Загальний план експертного дослідження потерпілих по справах про зґвалтування. Поняття „провокуючої жертви”.

Рекомендована література:

Основна: 2,4,5,8

Практичне заняття 6. Судово-психологічна експертиза достовірності показань свідків.

1. Характеристика умов, від яких залежить достовірність показань свідків.
2. Два основних типи задач судово-психологічної експертизи цього виду.
3. Особливості сприймання дорослого та дитини. Розвиток процесів сприймання та затримка у психічному розвитку.
4. Залежність показань від властивостей пам'яті. Здібність до впізнавання. Ейдетична пам'ять.

Рекомендована література:

Основна: 1,3,5,7

Практичне заняття 7. Консультативна діяльність психолога-експерта.

1. Формулювання версій про особистість вірогідного злочинця.
2. Неоднозначність кримінально-психологічних ознак. Статистично достовірні ознаки різних категорій злочинців.
3. Ознаки серійних вбивств, диференціація особистісних проявів багатоепізодного злочинця.
4. Психологічна характеристика місця споєння злочину, місця „старту” та початку висліджування жертви. Аутопсія трупу як джерело психологічної інформації.
5. Участь експерта у складанні оперативно-розшукового психологічного портрету.

Рекомендована література:

Основна: 1,3,5,8

5. Контроль початкових досягнень

5.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

	М а к	Модуль 1
--	--------------	-----------------

Вид діяльності студента		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	-	-
Відвідування практичних занять	1	2	2
Відвідування лабораторних занять	1	-	-
Робота на семінарському занятті	10	-	-
Робота на практичному занятті	10	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	1	30
Разом			115
Максимальна кількість балів	538		
538:100=5,38 Студент набрав Х балів; Розрахунок: Х: 5,38 = загальна кількість балів			

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Погляди О.Ф.Коні на судово-психологічну експертизу.
2. Судово-психологічна експертиза та її зв'язок з диференціальною психологією.
3. Обґрунтування основних складнощів дослідження неповнолітніх – жертв сексуальних злочинів.
4. Чим відрізняються судово-психіатрична та судово-психологічна експертизи?
5. Особливості встановлення здібності підлітка з ЗПП повністю усвідомлювати значення своїх дій.
6. Особливості встановлення авторства документів.
7. Основні методи судово-психологічної експертизи
8. Охарактеризуйте встановлення впливу тактики допиту на достовірність показань
9. Особливості показань свідків-неповнолітніх
- 10-20. За вибором при узгодженні з викладачем

Критерії оцінювання:

- змістовність - 3 бали
- відповідність темі та стилю оформлення - 2 бали.

5.3. Форми проведення модульного контролю Та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Студентам пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань - максимум 25 балів.

Тестування за питаннями державного ліцензійного іспиту «Крок-2».

Тестування за питаннями «Крок-2» є допуском до екзамену. Студенти відповідають на 20 питань, на тестування відводиться 20 хвилин. Якщо студент правильно відповідає на 12 та більше питань (260%), то він отримує допуск до здачі екзамену. Якщо студент відповідає на 11 і менше питань, то він до екзамену не допускається і має перескласти це тестування. Екзамен проводиться в усній формі по білетах.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДЗ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Загальна психологія» - це вид науково-дослідної роботи студента, форма самостійного вивчення актуальних проблем, переданих начальною програмою курсу.

ІНДЗ - початковий етап науково-педагогічного дослідження, воно обов'язково має містити результати власного пошуку і висновків, відображати певний рівень навчальної компетентності студента Щодо вирішення поставлених завдань.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять та охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ - навчально-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Критерії оцінювання ІНДЗ (навчально-педагогічного дослідження у вигляді есе)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка (у балах)
1	Формулювання мети і завдань роботи	3
2	Складання плану, чіткість послідовність викладу матеріалу	5
3	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, періодичних видань, матеріалів мережі Internet), критична та незалежна оцінка різноманітних точок зору, позицій, аргументів	12
4	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	4
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання поставлених завдань, творчий підхід до виконання ІНДЗ	4
6	Якість оформлення роботи	1

5.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Залік.

5.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Судово-психологічна експертиза як особлива процесуальна дія.
2. Вплив розвитку експериментальної і диференціальної психології

на судово-психологічну практику. Участь У.Штерна, Е Клапареда, К.Марбе у проведенні судово-психологічних експертиз.

3.Основні методологічні помилки перших спроб експертних досліджень. Погляди У.Штерна на функції слідчого та експерта.

4.Розвиток науково-технічного прогресу та нові види експертиз.

5. Основні ознаки судово-психологічної експертизи. Предмет, задачі, функції судово-психологічної експертизи. Основна ціль судово-психологічної експертизи.

6.Частні предмети окремих видів судово-психологічних експертиз.

7.Об'єкт судово-психологічної експертизи.

8.Основні компетенції судово-психологічних експертиз.

9.Приводи відмови психолога від проведення експертизи. Основні права психолога-експерта.

10.Особливості складання акту експертизи. Характеристика вступної, дослідницької частини та заключення.

11.Умови призначення повторної експертизи.

12.Характеристика умов, від яких залежить достовірність показань свідків. Два основних типи задач судово-психологічної експертизи цього виду:

13.Залежність показань від властивостей пам'яті. Здібність до впізнавання.

14.Особливості поведінки потерпілих. Визначення безпорадного стану потерпілої, його основні критерії.

15.Малолітній вік потерпілих як фактор усвідомлення дій, щоскоюються з ними.

16.Дослідження глибини емоційних реакцій потерпілих.

17.Загальний план експертного дослідження потерпілих по справах про зґвалтування.

18.Формулювання версій про особистість вірогідного злочинця. Неоднозначність кримінально-психологічних ознак. Статистично достовірні ознаки різних категорій злочинців.

19.Ознаки серійних вбивств, диференціація особистісних проявів багатоепізодного злочинця.

20.Психологічна характеристика місця споєння злочину, місця „старту” та початку висліджування жертви.

21.Визначення афекту у сучасній психологічній літературі. Причини, що викликають стан афекту. Афектогенна ситуація.

22.Індивідуально-психологічні особливості, що привертають до афекту. Зміни у свідомості у стані афекту.

22.Методичні труднощі проведення експертизи

5.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість оцінок
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6. Р
еко
мен
дов
ана
літе

ратура

6.1 Основна(базова)література

1. Балабанова Л.М. Судова патопсихологія (питання визначення норм і відхилень). — Донецьк: Сталкер, 2013. — 432 с.

2. Бандурка А.М. Юридична психологія: (Монографія). Вид.2-е, дод. і перероб. /Бандурка А.М., Бочарова С.П., Землянська Е.В. — Харків: Вид-во «Титул», 2016. — 750 с.: іл., табл. —

Бібліогр.с.: 745-746.

3. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словник-довідник з психологічної діагностики. Київ.: Наукова думка, 2018. – 2000с.
4. Землянська О.В. Особистість як об'єкт судово-психологічної експертизи: (Монографія). – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2019. – 367 с.: ил., табл.. – Бібліогр.: с. 352-364.
5. Леонгард К. Акцентуйовані особи. Київ.: Вища школа, 2020, 392 с.
6. Христенко В.Є. Моделювання психологічних детермінант поведінки жертв сексуальних злочинів. Автореф. дис. канд. психол. наук., Харків, 1997, 18 с.

6.2Додаткова

7. Джемс М., Джонгвард Д. Народжені перемагати: трансакційний аналіз гештальтвправами. 2016. – 336 с.
8. Лупарев Г.П. Преступник и его жертва. Алмати. Общество «Знание» 2018. – 187 с.
9. Тойч Ч.К., Тойч Д.М. Дреге народження чи мистецтво пізнати і змінити себе . М.: Педагогіка, 2017. – 264 с.